

Kwaliteitsinstituut Wbtv

Raad voor Rechtsbijstand
t.a.v. de heer R. de Nas
Postbus 2349
5202 CH 'S-HERTOGENBOSCH

Datum: 14 september 2023
E-mail: kwalityeitsinstituutwbtv@rvr.org
Onderwerp: Adviesaanvraag evaluatie en herziening Gedragscode Wbtv

Geachte heer De Nas,

Naar aanleiding van uw adviesaanvraag van 27 mei 2021 doe ik u hierbij het advies van het Kwaliteitsinstituut Wbtv (hierna: het Kwaliteitsinstituut) toekomen.

1. Ter inleiding

In 2009 trad de Wet beëdigde tolken en vertalers (hierna: Wbtv) in werking. Met deze wet is in Nederland een Register voor beëdigde tolken en vertalers (hierna: het Rbtv) geïntroduceerd. De Wbtv en het Rbtv bieden waarborgen ten aanzien van de kwaliteit van in het Rbtv ingeschreven beëdigde tolken en vertalers. Overheidsorganisaties op het terrein van het strafrecht en het vreemdelingenrecht hebben een afnameplicht uit het Rbtv. In 2009 trad ook de Gedragscode voor tolken en vertalers in het kader van de Wbtv in werking (Stcrt. 2009, nr. 15358). Deze Gedragscode was bedoeld als richtlijn voor beëdigde tolken en vertalers in hun dagelijkse beroepspraktijk en bevat het geheel van waarden en normen dat naar de toen heersende opvattingen door tolken en vertalers in acht moet worden genomen bij de uitoefening van hun beroep.

Acht jaar later, op 31 januari 2017, bood de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie het rapport *'Don't talk too much. Vormen van regie op tolkdiensten in het VenJ-domein'* van ABDTopconsult aan de Tweede Kamer aan.¹ De onderzoeksvraag van het ministerie die aan dit rapport ten grondslag ligt luidde:

“Welke vormen van centrale regie bieden binnen het VenJ-domein oplossingen voor de problemen ten aanzien van tolkdiensten op het gebied van kwaliteit, inkoop en inzet? Beschrijf mogelijke scenario's.”

Overeenkomstig de aanbevelingen uit het rapport kondigde de staatssecretaris vervolgens in zijn aanbiedingsbrief aan de Tweede Kamer aan een krachtige transitie te beogen, waarin knelpunten op de gebieden van kwaliteit, inkoop en inzet van tolken integraal worden aangepakt. De uitwerking daarvan vond vervolgens plaats in het J&V-programma 'Tolken in de toekomst' (hierna: het Programma). Een van de doelstellingen van dit Programma was het komen tot een goede borging van de kwaliteit en integriteit van tolken en vertalers, door een vernieuwd, gedifferentieerd Rbtv. Het Programma heeft onder meer geleid tot uitbreiding van het Rbtv met beëdigde tolken met een taalvaardigheidsniveau B2 (1 juli 2020) en centrale aanbestedingen van tolkdiensten voor de overheid.

¹ Kamerstukken II 2005-2006, 29936, nr. 11, p. 10.

Door het Programma is in 2018 de vraag opgeworpen of de (toen voorgenomen) wijzigingen aanleiding geven tot herziening van de Gedragscode in het kader van de Wbtv. Het Kwaliteitsinstituut heeft vervolgens op 12 juli 2018, samen met de Commissie btv en de Klachtencommissie, met klem geadviseerd:

“(...)de herziening van de Gedragscode uit te stellen en, zodra de beoogde eindsituatie van de herijking van het Rbtv bekend is, voor het ontwerp daarvan aansluiting te zoeken bij het hiervoor beschreven proces. Dat wil zeggen dat het Kwaliteitsinstituut Wbtv het initiatief zal nemen tot het ontwikkelen van een voorstel voor een nieuwe Gedragscode. Daarbij zal het de expertise van de andere adviescommissies en in het bijzonder die van de beroepsverenigingen betrekken...”

Naast de uitbreiding van het Rbtv in juli 2020 en de centrale aanbestedingen is er sinds de inwerkingtreding van de Wbtv in 2009 veel veranderd, waaronder:

- technische ontwikkelingen die onder meer hebben bijgedragen aan een toename van tolkdiensten op afstand en andere manieren om gegevens over te dragen;
- ontwikkelingen op het gebied van social media als gevolg waarvan meer informatie met en over elkaar wordt gedeeld. Tegelijkertijd is er in de maatschappij meer behoefte ontstaan aan veiligheid en bescherming van persoonsgegevens, ook onder tolken en vertalers.

Deze en andere ontwikkelingen hebben aanleiding gegeven om de Gedragscode in 2021 te evalueren. Die evaluatie heeft vervolgens geleid tot een advies om de Gedragscode Wbtv te herzien. Het advies is vastgesteld in de kwartaalvergadering van het Kwaliteitsinstituut op 11 september 2023. Dit advies wordt u door het Kwaliteitsinstituut met deze brief aangeboden.

Hierna wordt:

- een toelichting gegeven op het proces dat aan dit advies is voorafgegaan (onder 2);
- kort ingegaan op de inhoud van de herziene Gedragscode (onder 3);
- een aantal onderwerpen benoemd dat als ‘bijvangst’ uit de evaluatie van de Gedragscode naar voren is gekomen. Het Kwaliteitsinstituut vraagt voor deze onderwerpen uw bijzondere aandacht (onder 4).

2. Het procesverloop

Na de ontvangst van uw adviesaanvraag van 27 mei 2021 heeft het Kwaliteitsinstituut een werkgroep ingesteld. De werkgroep heeft, ondersteund door Bureau Wbtv, een procesvoorstel gedaan voor een brede evaluatie van de Gedragscode. Dat voorstel is door het Kwaliteitsinstituut omarmd.

2.1 Evaluatie

De werkgroep heeft in 2022 een enquête uitgezet onder beroepsverenigingen van tolken en vertalers en andere *stakeholders* (waaronder de zogenaamde afnameplichtige organisaties, intermediairs, opleidingsinstellingen voor tolken en vertalers, de Klachtencommissie Wbtv en de Commissie btv). Een vergelijkbare enquête werd op de website van het Kwaliteitsinstituut gepubliceerd en was door eenieder in te vullen. Deze ‘open enquête’ is via de Nieuwsbrief van Bureau Wbtv onder de aandacht gebracht.

In december 2022 is in de Nieuwsbrief van Bureau Wbtv de tussenstand van de evaluatie meegedeeld.

2.2 Resultaten enquêtes

De open enquête is 236 keer ingevuld. De gesloten enquête is door 30 organisaties beantwoord (er zijn 50 gesloten enquêtes gestuurd verstuurd) (bijlage I). Om

geadresseerden die nog niet hadden gereageerd in de gelegenheid te stellen dat alsnog te doen is de reactietermijn verruimd en zijn organisaties daarover telefonisch benaderd.

De werkgroep heeft eerst de reacties op de open enquête geanalyseerd en verwerkt. Het merendeel van de 236 reacties is afkomstig van tolken en vertalers. In bijlage II staan de resultaten van een aantal kwantitatieve analyses. Naast algemene vragen over de huidige Gedragscode is in de enquête ingegaan op onderwerpen als tolken op afstand, het werken met digitale documenten en de anonimiteit van de tolk of vertaler.

In de reacties op de open vragen keert een aantal thema's regelmatig terug:

1. zorgen over de (kwaliteit van de) nieuwe systematiek van het Rbtv en de tarieven voor tolkdiensten;
2. het belang dat tolken en vertalers hebben bij veiligheid en (een zekere mate van) anonimiteit;
3. het gebrek aan (duidelijkheid over) aanspreekpunten waar tolken en vertalers op een veilige wijze terecht kunnen met feedback over onder meer opdrachtgevers en intermediairs.

Zie ook hierna onder 4.

De werkgroep heeft in de daaropvolgende periode de reacties op de gesloten enquête geanalyseerd en verwerkt. Door de Commissie btw is als reactie op de enquête een tekstvoorstel gedaan voor een herziene gedragscode.

De resultaten van de enquêtes en reacties gaven het Kwaliteitsinstituut voldoende aanleiding om de werkgroep te vragen een voorstel tot herziening van de Gedragscode voor te bereiden.

2.3 Voorbereiden tekstvoorstel Gedragscode

Het tekstvoorstel van de Commissie btw is door de werkgroep als vertrekpunt genomen voor de herziene Gedragscode Wbtv. De resultaten van enquêtes zijn daarin vervolgens verwerkt.

De werkgroep heeft ook geput uit andere gedragscodes voor tolken en/of vertalers, waaronder die van de IND, de Nederlandse Beroepsverenigingen Tolken Gebarentaal en internationale gedragscodes. Twee belangrijke elementen zijn daaruit overgenomen:

- de Gedragscode bestaat uit een 'hoofdonderdeel' en een 'toelichting'. In het hoofdonderdeel worden de belangrijkste kernwaarden beschreven. De toelichting vormt een uitwerking daarvan;
- de Gedragscode is geschreven vanuit de 'ik-persoon' (zie ook onder 3 hierna).

De werkgroep heeft bij het opstellen van conceptversies van de Gedragscode bijzondere aandacht besteed aan genderinclusiviteit. Zij is nagegaan of er binnen de Raad voor Rechtsbijstand een richtlijn is met betrekking tot de wijze van (genderneutrale) communicatie (zie ook onder 3 hierna).

2.4 Consultatie

De werkgroep heeft in 2023 een concept van de herziene Gedragscodes schriftelijk in consultatie gebracht bij de Klachtencommissie Wbtv (die klachten over tolken en vertalers toetst aan de Gedragscode) en aan de Commissie btw. De reacties hebben nog geleid tot aanpassingen van teksten.

Het Kwaliteitsinstituut heeft dit advies zorgvuldig voorbereid en daarbij op verschillende momenten en wijzen de beroepsgroep van tolken en vertalers en andere belanghebbenden betrokken. De concepttekst van de herziene Gedragscode Wbtv is echter in dit proces

uitsluitend in consultatie gebracht bij de Commissie btw en de Klachtencommissie Wbtv. Net als het Kwaliteitsinstituut zijn zij samengesteld uit tolken, vertalers, wetenschappers, opleiders en professionals die tolk- en vertaaldiensten afnemen. Het Kwaliteitsinstituut laat het aan u over of een bredere consultatie is aangewezen.

3. De inhoud van het voorstel voor herziene Gedragscodes

3.1 Twee Gedragscodes met een toelichting

In plaats van één overkoepelende Gedragscode voor tolken én vertalers is voorzien in een afzonderlijke Gedragscode voor tolken en een Gedragscode voor vertalers. De Gedragscodes zijn kort maar krachtig. Zij zijn voorzien van een toelichting waarin de Gedragscode nader wordt uitgewerkt. De toelichting is essentieel om de Gedragscode volledig te begrijpen en adequaat te kunnen toepassen. Waar nodig worden daarin ter verduidelijking voorbeelden van praktijksituaties weergegeven.

In bijlage III is de voorgestelde tekst van de herziene Gedragscode **tolken** opgenomen.

In bijlage IV is de voorgestelde tekst van de herziene Gedragscode **vertalers** opgenomen.

3.2 'Ik-vorm'

De Gedragscode richt zich tot de beëdigde tolk/vertaler. Met de keuze van de 'ik-vorm' heeft het Kwaliteitsinstituut de persoonlijke verbinding van de tolk/vertaler met de inhoud van de tekst willen bevorderen. Het Kwaliteitsinstituut vindt het, in het belang van de kwaliteit van de tolk- en vertaaldiensten, wenselijk dat tolken en vertalers duidelijke houvast krijgen om passend bij de situatie hun houding en hun gedrag als tolk/vertaler te kunnen bepalen. Door de ik-vorm te gebruiken wordt uitgestraald dat het de tolk/vertaler zelf is die de keuze maakt om een bepaalde houding en een bepaald gedrag aan te nemen en kwaliteit op maat te kunnen leveren.

3.3 Genderinclusief

Het Kwaliteitsinstituut heeft in het proces bijzondere aandacht geschonken aan de vraag hoe te komen tot een genderneutrale tekst van de nieuwe Gedragscodes. Uit de reacties op verschillende conceptversies is het Kwaliteitsinstituut tot de conclusie gekomen dat het aansluiten bij de toepasselijke regels van de grammatica de voorkeur verdient. In het voorwoord van de Gedragscode wordt dit toegelicht.

4 Onderwerpen van aandacht

Het Kwaliteitsinstituut adviseert u hierna over de ontsluiting van de herziene Gedragscodes en communicatie daarover.

Uit de evaluatie van de Gedragscode zijn onderwerpen naar voren gekomen die zich niet lenen voor verwerking in de Gedragscode, maar waarvoor het Kwaliteitsinstituut wel uw aandacht vraagt. Ook zij worden hierna toegelicht.

4.1 Het informeren van tolken en vertalers over de herziene Gedragscode en het committeren van nieuwe en al geregistreerde beëdigde tolken en vertalers aan de herziene Gedragscode

Bij vaststelling van de herziene Gedragscodes komen deze in de plaats van de huidige Gedragscode in het kader van de Wbtv. Het is belangrijk dat beëdigde tolken en vertalers daarvan op de hoogte zijn door ze daarover via verschillende communicatiekanalen te

informereren. Ook andere betrokkenen, zoals afnemers, intermediairs, opleidingen voor tolken en vertalers, moeten in kennis worden gesteld.

Het Kwaliteitsinstituut hecht eraan dat tolken en vertalers die een inschrijving in het Rbtv ambiëren nadrukkelijk op de hoogte worden gesteld van de inhoud van de Gedragscode(s) en zich daaraan bij inschrijving committeren. Naast toezending van een informatiepakket kan worden gedacht aan een digitale module waarbij de tolk/vertaler die zich in het Rbtv inschrijft:

1. eerst de Gedragscode te lezen krijgt,
2. vervolgens (om te toetsen of de inhoud ook echt bekend is), daarover een aantal vragen moet beantwoorden,
3. om ten slotte uitdrukkelijk aan te geven dat de tolk/vertaler bekend is met de inhoud van de Gedragscode en zich daaraan zal houden.

Het Kwaliteitsinstituut geeft u in overweging de Gedragscode ook onderdeel te laten uitmaken van de beëdiging van tolken en vertalers door het aanvullen van de artikelen 13 en 14 van de Wbtv (te weten: dat de tolk/vertalers belooft/zweert zich aan de Gedragscode te houden).

Beëdigde tolken en vertalers die al in het Rbtv zijn ingeschreven hebben zich gecommitteerd aan de Gedragscode tolken en vertalers in het kader van de Wbtv. Die Gedragscode zal met dit advies komen te vervallen. Daarom zal moeten worden voorzien in een duidelijke overgangsregeling. Deze kan inhouden dat de Gedragscodes op moment X in de plaats zullen treden van de Gedragscode in het kader van de Wbtv en dan directe werking hebben. Het is ook hier van belang dat registertolken en -vertalers vooraf zorgvuldig op de hoogte worden gebracht van de wijzigingen.

Ten slotte vraagt het Kwaliteitsinstituut aandacht voor het committeren van niet-registertolken aan de Gedragscodes. Indien door afnameplichtige organisaties in uitzonderingssituaties moet worden uitgeweken naar een niet-registertolk of -vertaler is het van belang die tolk/vertaler ten aanzien van de te leveren dienst (vooraf) aan de Gedragscode te committeren.

4.2 Het informeren van andere belanghebbenden

Het is van belang dat ook professionals die veel met tolken/vertalers werken op de hoogte worden gesteld van de nieuwe Gedragscodes. Er kan onder meer worden gedacht aan:

- rechtstreekse communicatie aan alle organisaties door het Kwaliteitsinstituut zijn benaderd voor de enquête (zie bijlage I).
- een attendering in de Nieuwsbrief Signalering, bestemd voor asieladvocaten die werkzaam zijn bij de aanmeldcentra voor asielzoekers, en soortgelijke nieuwsbrieven;
- een artikel in een vaktijdschrift of online platform voor juristen, bijvoorbeeld het Nederlands Juristenblad, Mr en/of het Advocatenblad.

4.3 Toegankelijkheid en vindbaarheid van de Gedragscodes

Het is van belang dat de Gedragscodes toegankelijk en vindbaar zijn voor eenieder die met tolken/vertalers te maken krijgt. De website van Bureau Wbtv biedt daarvoor een prima basis.

Als daartoe aanleiding is, kan door een betrokkene worden geklaagd over gedragingen van een tolk of vertaler. De Wbtv voorziet in een klachtenprocedure bij de Klachtencommissie Wbtv. Juist omdat tolken en vertalers worden ingezet om communicatie met anderstaligen te bevorderen, is het van belang dat de Gedragscodes ten behoeve van die anderstaligen niet alleen in het Nederlands beschikbaar zijn, maar daarnaast ook in andere, meest voorkomende talen.

In de toelichting op de Gedragscodes heeft het Kwaliteitsinstituut een aantal voorbeelden van praktijksituaties opgenomen. Het Kwaliteitsinstituut benadrukt dat niet alle situaties die zich in de praktijk voordoen van tevoren kunnen worden voorzien. De Gedragscodes moeten daarom voldoende ruimte laten om in een concrete situatie maatwerk te kunnen leveren. De "jurisprudentie" van de Klachtencommissie geeft tolken en vertalers, maar ook de andere betrokkenen bij tolk- en vertaaldiensten, meer duidelijkheid over gewenst en ongewenst gedrag in concrete situaties.

Tegen deze achtergrond vindt het Kwaliteitsinstituut het belangrijk dat er bij de digitale ontsluiting van de Gedragscodes een toegankelijke verbinding wordt gemaakt met afgegeven adviezen van de Klachtencommissie, bijvoorbeeld door vanuit de digitale Gedragscode 'door te linken' naar relevante adviezen. Dat vergt wel structureel beheer vanuit Bureau Wbtv.

De Nieuwsbrief van Bureau Wbtv kan worden benut om periodiek aandacht te vragen voor adviezen van de Klachtencommissie Wbtv en daarmee ook voor de inhoud van de Gedragscodes.

4.4 Bewustwording bij opdrachtgevers en intermediairs

De Gedragscode richt zich tot de tolk en vertaler. Dat neemt niet weg dat tolk/vertaler, om de eigen werkzaamheden goed te kunnen verrichten, afhankelijk is van externe factoren. Anderen, waaronder opdrachtgevers en intermediairs, kunnen aan optimale werkomstandigheden bijdragen. Bijvoorbeeld door de tolk voorafgaand aan de tolkdienst voldoende informatie te geven om te kunnen inschatten of hij daarvoor geschikt is en om zich op de tolkdienst te kunnen voorbereiden. Maar ook het gedrag van betrokkenen tijdens een tolkdienst is van belang. Zie daarover bijvoorbeeld de 'Best practice vertolking en vertaling strafrechtspraak' op www.rechtspraak.nl.

Het Kwaliteitsinstituut vindt het belangrijk dat afnemers en intermediairs zich ervan bewust zijn dat ook zij kunnen bijdragen aan de kwaliteit van een tolk- of vertaaldienst. Het Kwaliteitsinstituut draagt desgewenst graag bij aan die bewustwording, bijvoorbeeld door middel van een presentatie tijdens een landelijke 'Dag voor de tolkdienstverlening' en door het ontwikkelen van of bij te dragen aan een handreiking voor afnemers en intermediairs.

4.5 Meldpunt voor tolken en vertalers

Hiervoor is toegelicht dat is voorzien in een (wettelijke) procedure voor klachten *over* beëdigde tolken en vertalers. Een van de thema's die vaak terugkeert in de resultaten van de enquêtes is de wens om te komen tot een meldpunt waar tolken en vertalers – veilig – met klachten *over* opdrachtgevers en intermediairs terecht kunnen. Voor zover bekend is daarvoor momenteel geen centrale voorziening. Het is het Kwaliteitsinstituut wel bekend dat meldingen die op dit moment bij Bureau Wbtv binnenkomen, naar het ministerie worden doorgezet en dat het ministerie ervan is doordrongen dat een centraal meldpunt wenselijk is. Het Kwaliteitsinstituut is graag bereid hierover mee te denken en te adviseren.

4.6 Interceptietolken

Bij de evaluatie is ook aandacht besteed aan de interceptietolk. Nu het beleid specialisatie interceptietolk op 1 oktober 2022 is ingetrokken en onduidelijk is hoe deze specialisatie zich verder zal ontwikkelen, zijn resultaten uit de enquêtes die specifiek betrekking hebben op de interceptietolk niet verder verwerkt, maar deze worden wel bewaard. Het Kwaliteitsinstituut blijft graag betrokken bij dit thema.

4.7 Periodieke evaluatie Gedragscode

Het Kwaliteitsinstituut is ervan overtuigd dat de Gedragscode Wbtv met dit voorstel weer bij de tijd en toekomstbestendig is. Dat neemt niet weg dat het belangrijk is de Gedragscode periodiek te evalueren. Het Kwaliteitsinstituut vraagt u hierin te voorzien, waarbij het Kwaliteitsinstituut ook dan bereid is een rol bij die evaluatie te vervullen.

TOT SLOT

Het Kwaliteitsinstituut stelt het op prijs geïnformeerd te worden over en betrokken te worden bij het vervolg en wordt graag in de gelegenheid gesteld te adviseren over eventueel nader beleid.

Hoogachtend,

A handwritten signature in blue ink, reading 'R.G.A. Beaujean', with a horizontal line underneath.

mr. R.G.A. Beaujean
voorzitter Kwaliteitsinstituut Wbtv

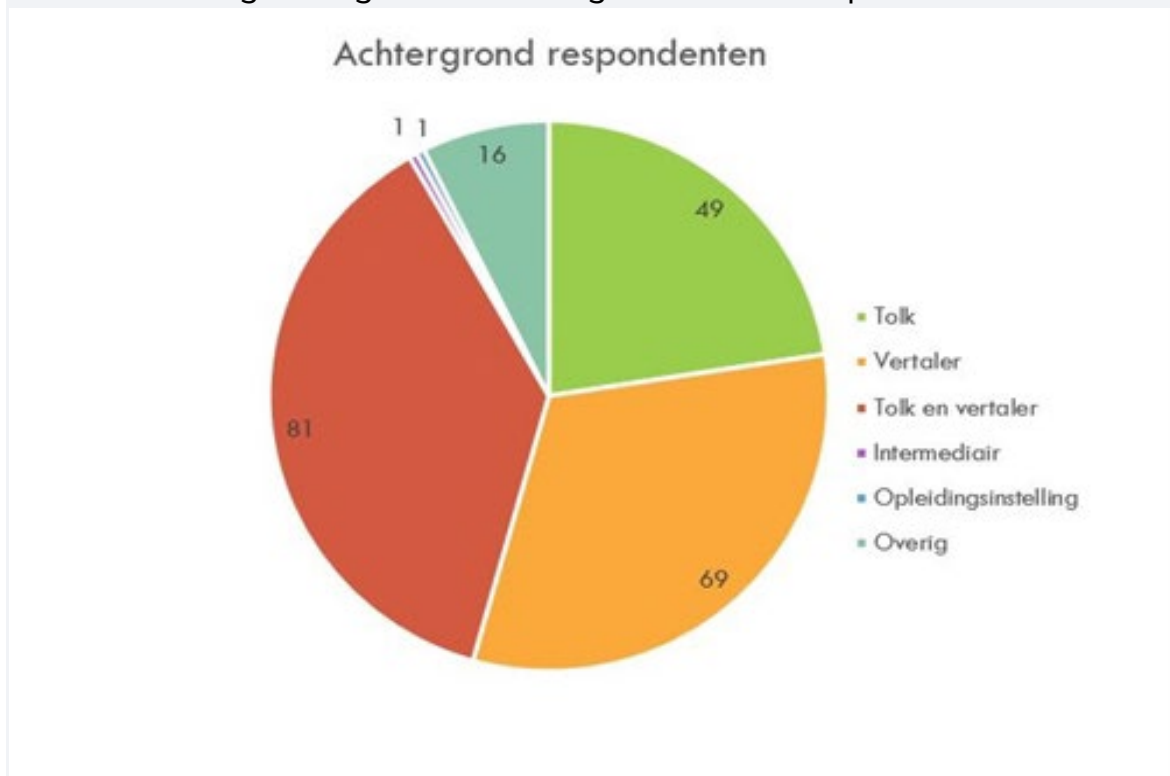
Bijlage I

Lijst van organisaties die zijn benaderd voor de gesloten enquête

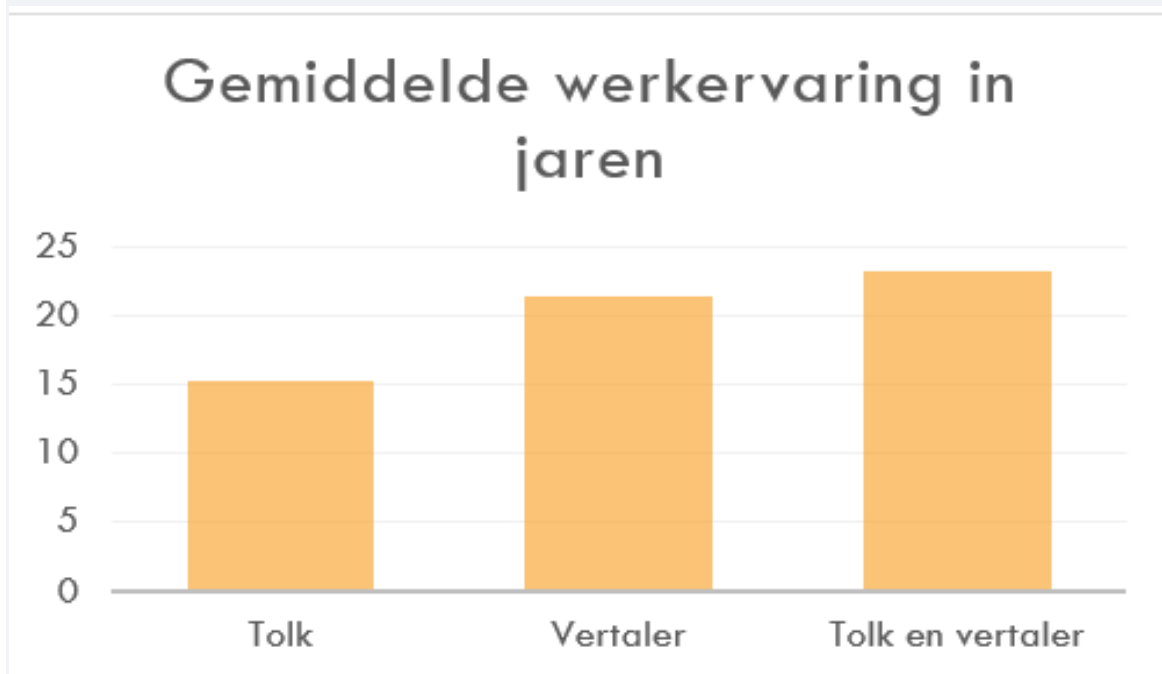
Partij	Partij
Afnameplichtige partijen	Intermediairs
Politie	Global Talk
IND	Acolad Netherlands (voorheen Livewords en Concorde)
Openbaar Ministerie	AVB Vertalingen
Raad voor Rechtsbijstand	Thebigword
Raad voor de Rechtspraak	TolkenNet
Afdeling Bestuursrechtspraak Raad van State	SIGV-coöperatie
Koninklijke Marechaussee	Tolkcontact
Douane	HearHear
Bijzondere opsporingsdiensten	Tolk2go
a. FIOD (Fiscale Inlichtingen en Opsporingsdienst)	VviN (Vereniging van tolk- en vertaalbureaus in Nederland)
b. ILT-IOD (Inspectie Leefomgeving en Transport)	Opleidingsinstellingen
c. ISZW-IOD (Inspectie Sociale zaken en Werkgelegenheid)	ITV
d. NVWA-IOD (Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit)	Zuyd Hogeschool
Vluchtelingenwerk Nederland	KTV Kennisnet
DJI (Dienst Justitiële Inrichtingen)	SIGV
Vertegenwoordigers beroepsgroep	PEOC
Nubveto	EBTV
NGTV (Nederlands Genootschap voor Tolken en Vertalers)	Teamwork Vertaalworkshops
NBTG (Nederlandse Beroepsvereniging Tolken Gebarentaal)	Vertalers Vakschool
NSV (Nederlandse Schrijftolken Vereniging)	Den Brave Consultancy
Orde RTV	Overig
FNV-ZZP	Klachtencommissie
	Commissie btw
	Extra benaderd
	RvR Ter Apel
	RvR Schiphol
	RvR Den Bosch
	RvR Zevenaar

Bijlage II

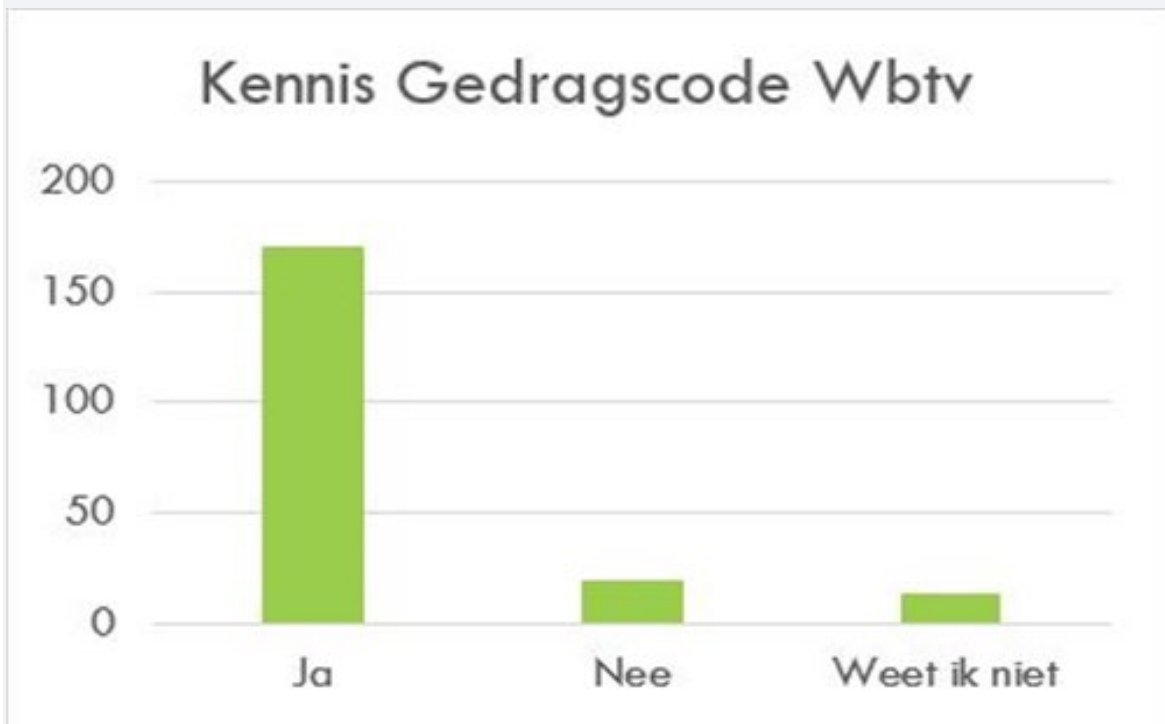
Onderstaande grafiek geeft de achtergrond van de respondenten weer.

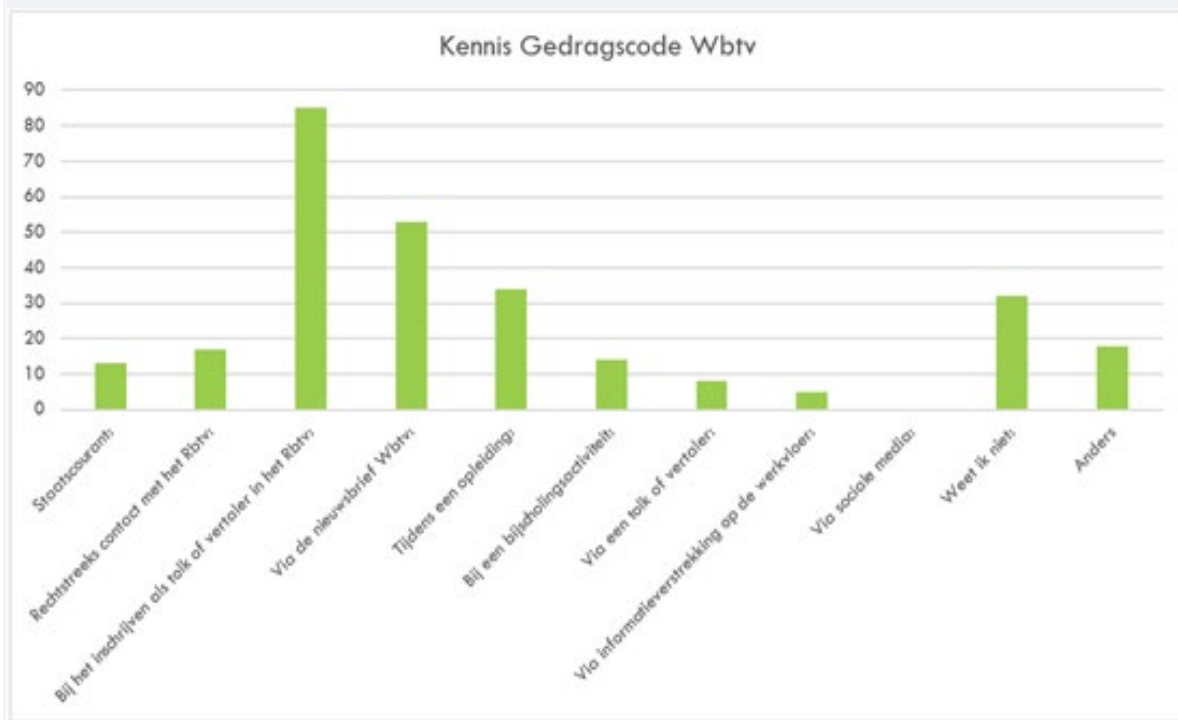
Onderstaande grafiek geeft de gemiddelde werkervaring in jaren weer van tolken, vertalers en tolk/vertalers.

Onderstaande grafiek geeft weer of respondenten al kennis hadden van de Gedragscode Wbtv voor het invullen van de enquête.

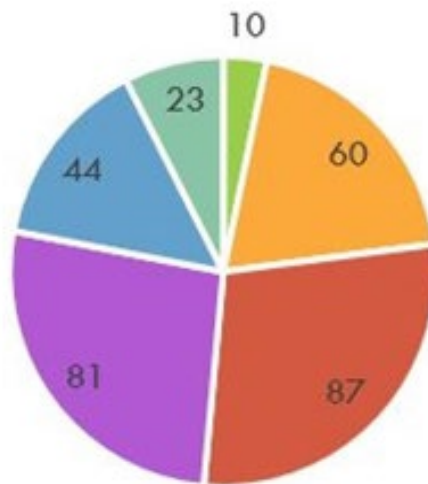

Onderstaande grafiek geeft weer uit welke bron respondenten kennis hebben genomen van de Gedragscode Wbtv.

Onderstaande grafiek geeft weer welke andere gedragscodes er zijn en in welke mate respondenten op de hoogte waren en kennis hadden van deze gedragscodes.

Kennis van andere gedragscodes

■ EULITA ■ IND ■ NGTV ■ Politie ■ Geen ■ Anders, namelijk

Bijlage III

Voorgestelde tekst herziene Gedragscode tolken inclusief toelichting

Inhoudsopgave

Voorwoord	1
Gedragcode voor tolken in het kader van de Wet beëdigde tolken en vertalers	3
A. Integriteit, onafhankelijkheid en onpartijdigheid	3
B. Vertrouwelijkheid	3
C. Volledigheid	3
D. Transparantie	3
E. Professionaliteit	3
Toelichting	4
A. Integriteit, onafhankelijkheid en onpartijdigheid	4
B. Vertrouwelijkheid	5
C. Volledigheid	5
D. Transparantie	6
E. Professionaliteit	6

Voorwoord

In 2009 trad de Wet beëdigde tolken en vertalers (Wbtv) in werking. Met deze wet is in Nederland een Register voor beëdigde tolken en vertalers (het Rbtv) geïntroduceerd. De Wbtv en het Rbtv bieden waarborgen ten aanzien van de kwaliteit van in het Rbtv ingeschreven beëdigde tolken en vertalers. Overheidsorganisaties op het terrein van het strafrecht en het vreemdelingenrecht hebben een afnameplicht uit het Rbtv.

In 2009 trad ook de Gedragcode voor tolken en vertalers in het kader van de Wbtv in werking (Stcrt. 2009, nr. 15358). Deze Gedragcode was bedoeld als richtlijn voor beëdigde tolken en vertalers in hun dagelijks werk. In die Gedragcode werden waarden en normen vastgelegd die in die periode belangrijk werden gevonden bij het tolken en het vertalen.

Sinds 2009 is er veel veranderd in de wereld van de tolken en vertalers:

- het Rbtv is in juli 2020 voor tolken uitgebreid met een tweede niveau (taalvaardigheidsniveau B2);
- technische ontwikkelingen hebben onder meer bijgedragen aan een toename van tolkdiensten op afstand en andere manieren om gegevens over te dragen;
- door ontwikkelingen op het gebied van social media wordt meer informatie met en over elkaar gedeeld. Tegelijkertijd is er in de maatschappij meer behoefte ontstaan aan veiligheid en bescherming van persoonsgegevens, ook onder tolken en vertalers.

Deze ontwikkelingen sinds 2009 hebben aanleiding gegeven de Gedragcode in 2021 te evalueren. In die evaluatie zijn onder meer (brancheverenigingen van) tolken, vertalers, afnemers, intermediairs en opleiders van tolken en vertalers betrokken. Hun reacties hebben ertoe geleid de Gedragcode te herzien en bij de tijd te brengen.

In plaats van één overkoepelende Gedragscode voor tolken én vertalers zijn er nu twee codes: een Gedragscode voor tolken en een Gedragscode voor vertalers. Beide Gedragscodes hebben een eigen toelichting. Die toelichtingen zijn belangrijk om de Gedragscodes volledig te kunnen begrijpen en op de juiste manier te kunnen toepassen. Ter verduidelijking wordt daarin soms een praktijkvoorbeeld beschreven.

De Gedragscode hierna is bedoeld voor de tolk. Bij zijn beëdiging zweert of belooft de tolk dat hij zich bij het uitoefenen van de tolkwerkzaamheden zal gedragen zoals van een beëdigde tolk mag worden verwacht. Dit staat in artikel 13 van de Wbtv. De Gedragscode vormt een richtlijn voor dat gedrag. De tolk en de direct betrokkenen bij een tolkdienst weten dankzij de Gedragscode wat wel en niet van de tolk mag worden verwacht. De Klachtencommissie Wbtv gebruikt de Gedragscode als leidraad bij de advisering over klachten als bedoeld in artikel 16 van de Wbtv.

De tolk leeft de Gedragscode na, ook bij druk van buitenaf om hiervan af te wijken. In specifieke situaties zijn er soms afwijkende gedragsregels. De tolk beoordeelt in die situaties of het eigen handelen in overeenstemming is met de Gedragscode.

De Gedragscode richt zich tot de tolk. Om zijn werkzaamheden goed te (kunnen) verrichten is de tolk ook afhankelijk van externe factoren. Anderen, zoals opdrachtgevers en intermediairs, kunnen bijdragen aan betere werkomstandigheden. Bijvoorbeeld door aan de tolk vooraf voldoende informatie over de opdracht te geven. Op basis van die informatie kijkt de tolk of hij geschikt is voor de opdracht en bereidt hij zich daarop voor. Ook duidelijke afspraken tussen de tolk en de opdrachtgever dragen eraan bij dat verwachtingen worden waargemaakt.

De opstellers hebben gestreefd naar een genderinclusieve tekst van de Gedragscodes. De Gedragscode is immers bedoeld voor alle tolken, ongeacht hun gender. Ten behoeve van de leesbaarheid wordt de tolk hierna telkens aangeduid als "hij". Dit is overeenkomstig de grammaticale regels.

Gedragcode voor tolken in het kader van de Wet beëdigde tolken en vertalers

Ik, de tolk, accepteer dat ik bij het uitoefenen van mijn beroep, altijd naar eer en geweten de best mogelijke dienst verleen. Daarbij houd ik mij aan **vijf kernwaarden**:

- A. Integriteit, onafhankelijkheid en onpartijdigheid
- B. Vertrouwelijkheid
- C. Volledigheid
- D. Transparantie
- E. Professionaliteit

A. INTEGRITEIT, ONAFHANKELIJKHEID EN ONPARTIJDIGHEID

Ik ben integer. Ik stel mij onafhankelijk, onpartijdig en objectief op, zowel vóór, tijdens als na de opdracht. Ik negeer eigen vooroordelen en voorkeuren bij de werkzaamheden en ik stel ieder mogelijk eigen belang terzijde. Ik zorg dat elke (schijn van) vooringenomenheid wordt voorkomen. Ik laat mijn werkzaamheden niet beïnvloeden door druk van buiten en ik voer mijn werkzaamheden uit zonder vrees.

B. VERTROUWELIJKHEID

Ik houd mij aan de geheimhoudingsplicht. Ik ga uiterst zorgvuldig om met alle informatie waarover ik in de uitoefening van mijn beroep beschik.

C. VOLLEDIGHEID

Ik tolk volledig en getrouw, alles wat betrokkenen zeggen, zonder iets toe te voegen, weg te laten of te wijzigen.

D. TRANSPARANTIE

Ik verleen tijdens de tolkdienst inzicht in alles wat ik doe of zeg.

E. PROFESSIONALITEIT

Ik gedraag mij altijd professioneel. Ik behandel de betrokkenen met respect. Voor zover dat in mijn macht ligt, ben ik verantwoordelijk voor de kwaliteit van mijn prestatie. Ik verbind mij ertoe mijn kennis en deskundigheid permanent te onderhouden.

Toelichting

A. INTEGRITEIT, ONAFHANKELIJKHEID EN ONPARTIJDIGHEID

- De tolk uit geen persoonlijke opinies, voorkeuren, interpretaties of gevoelens, ook niet op (voor zover mogelijk) non-verbale wijze. De tolk kleedt zich gepast op een wijze die aansluit bij het karakter van zijn werkzaamheden.
- De tolk brengt partijen onmiddellijk op de hoogte van elke professionele of persoonlijke band tussen de tolk en een betrokkene.
 - *Voorbeeld: een tolk is opgeroepen voor een zitting van de strafrechter. De tolk constateert dat hij een persoonlijke band heeft met de anderstalige verdachte. Hij stelt daarvan onmiddellijk de opdrachtgever op de hoogte. Als de tolk pas in het gerechtsgebouw constateert dat hij een persoonlijke band heeft met de anderstalige verdachte, dan brengt hij daarvan onmiddellijk de rechter op de hoogte. Er wordt besproken of de tolk de tolkdienst kan voorzetten.*
- De tolk houdt zich strikt aan de opdracht. Hij is niet behulpzaam bij andere taken. De tolk verstrekt geen informatie die de eigen integriteit, onafhankelijkheid of onpartijdigheid in het gedrang brengt, noch op eigen initiatief, noch op verzoek van de partijen.
 - *Voorbeeld: een politieagent zegt tegen de tolk over de anderstalige verdachte: "Hij zegt dat hij uit Frankrijk komt, maar aan zijn Frans te horen, komt hij uit België. Wat denkt u?" De tolk zegt dat de Gedragscode voor tolken niet toestaat dat hij op deze vraag antwoord geeft.*
- De tolk informeert partijen wanneer de eigen integriteit, onafhankelijkheid of onpartijdigheid in het gedrang komt en dit de tolkdienst mogelijk negatief beïnvloedt. De tolk wijst een opdracht af of staakt een opdracht wanneer de eigen onafhankelijkheid, onpartijdigheid of onafhankelijkheid niet gewaarborgd kan worden.
- De tolk maakt geen misbruik van zijn positie. De tolk aanvaardt geen giften of tegenprestaties van de partijen.
- De tolk blijft zich bewust van de eigen rol als tolk en neemt in principe geen deel aan gesprekken die niet met de opdracht te maken hebben. De tolk vermijdt onderonsjes met de betrokkenen vóór, tijdens en na de tolkopdracht. Zo stelt de tolk zich onder meer afzijdig op tijdens het wachten vóór de opdracht, en neemt na de opdracht direct afscheid van de betrokkenen.
 - *Toelichting: probeer als tolk niet alleen achter te blijven met een van de betrokkenen. Mocht dit wel gebeuren, probeer dan een gesprek met deze betrokkene te vermijden. Vertel de betrokkene desnoods over de Gedragscode. Als de tolk tijdens een korte onderbreking van een tolkdienst 10 minuten in dezelfde wachtruimte wacht als de anderstalige betrokkene en praat over het weer, dan is dat prima. Als een gesprek de relatie/situatie echter (gaandeweg) beïnvloedt, beëindig dan het gesprek over dat onderwerp en verwijz naar de Gedragscode. Deze situatie kan zich bijvoorbeeld voordoen wanneer de anderstalige betrokkene bepaalde dingen vertelt met*

betrekking tot de persoonlijke sfeer.

- Bij gebruik van social media moet de tolk zich bewust zijn van de houding die de tolk in het openbaar dient uit te stralen. Hij voorkomt dat zijn bijdragen zijn integriteit aantasten.

B. VERTROUWELIJKHEID

- De beëdigd tolk heeft een geheimhoudingsplicht. Hij krijgt bij het voorbereiden en uitvoeren van een tolkdienst informatie. Als de tolk weet of vermoedt dat het om vertrouwelijke informatie gaat, mag hij deze informatie met niemand delen, tenzij de wet hem dit voorschrijft of als uit de tolkdienst blijkt dat hij dat niet anders kan (artikel 29 Wbtv).
 - *Voorbeeld 1: de tolk spreekt met niemand over aspecten van zijn werk die tot personen of zaken te herleiden zijn, ook niet met vrienden of familie.*
 - *Voorbeeld 2: de tolk tolkt bij twee verschillende tolkdiensten met dezelfde anderstalige betrokkene. Eerst in het voorgesprek met de advocaat, daarna bij het politieverhoor. De betrokkene verklaart bij de politie anders dan tijdens de briefing met de advocaat. Het is niet aan de tolk om daarover iets te zeggen.*

Toelichting: in sommige situaties moet de tolk zijn geheimhoudingsplicht doorbreken. Dat kan bijvoorbeeld aan de orde zijn als de tolk in een strafzaak als getuige wordt gehoord door een rechter(-commissaris). Maar soms blijft zelfs dan geheimhouding het uitgangspunt. Dat zal bijvoorbeeld het geval zijn wanneer de vragen die aan de tolk als getuige worden gesteld, betrekking hebben op wat er vertrouwelijk is besproken tussen een anderstalige verdachte en zijn raadsman. Deze raadsman is een zogenaamde geheimhouder en hoeft die geheimhouding niet te doorbreken. Dat heet verschoningsrecht. De tolk heeft in dat geval een van de raadsman afgeleid verschoningsrecht (zie in dit verband ook artikel 11a, eerste lid, laatste volzin, Advocatenwet).

- Voor zover dat in zijn macht ligt, zorgt de tolk bij het tolken op afstand dat hij de tolkdienst verricht in een veilige omgeving waar niemand kan meeluisteren of opnames kan maken van de tolkdienst.
- Indien de tolk tijdens het verrichten van tolkwerkzaamheden notities maakt, vernietigt hij deze na afloop. De tolk vernietigt ook informatie die hij met betrekking tot de tolkdienst heeft ontvangen.

C. VOLLEDIGHEID

- De tolk tolkt alles wat tijdens de opdracht wordt gezegd, ook wanneer opmerkingen tot de tolk zelf zijn gericht (zie ook hierna onder 'transparantie') of wanneer iemand iets tegen de tolk zelf zegt.
- De tolk gebruikt, voor zover mogelijk, steeds hetzelfde register en niveau van de woordenschat als de spreker. De tolk legt zoveel mogelijk dezelfde nadruk.

- De tolk tolkt ook beledigende of choquerende woorden.
- De tolk tolkt ook onwaarheden of fouten, precies zoals hij ze gehoord heeft.
- De tolk geeft aan als hij iets niet begrijpt, en vraagt om verduidelijking of herhaling wanneer iets onduidelijk is.

D. TRANSPARANTIE

- De tolk vertelt de betrokkenen altijd wanneer hij afwijkt van wat de betrokkenen zeggen. Zo reageert de tolk bijvoorbeeld op een vraag die rechtstreeks aan hem gericht is. De tolk verwijst dan naar de Gedragscode of vraagt om verduidelijking.
- De tolk tolkt alles wat tijdens de opdracht wordt gezegd, zodat de betrokkenen daarvan volledig op de hoogte zijn.
- De tolk tolkt geen (telefoon)gesprekken die plaatsvinden in dezelfde ruimte als waar hij tolkt, indien deze gesprekken niets met de opdracht te maken hebben. De tolk tolkt wel kort wat er gebeurt, zodat de anderstalige het ook begrijpt.
 - *Voorbeeld: wanneer de advocaat tijdens een tolkdienst een telefoontje krijgt, zegt de tolk: "De advocaat krijgt een telefoontje dat niet met deze zaak te maken heeft."*
- De tolk meldt wanneer vaktermen, jargon, beledigende of choquerende woorden, straattaal, etc. niet precies hetzelfde of niet goed vertolkt kunnen worden.
- De tolk meldt het onmiddellijk aan de betrokkenen als de anderstalige niet de taal of variant spreekt waarvoor de tolkdienst was aangevraagd.
- De tolk meldt partijen wanneer hij van plan is om een tolkopdracht te staken of te onderbreken. De tolk legt uit waarom.

E. PROFESSIONALITEIT

- De tolk behandelt alle partijen met respect, ongeacht nationaliteit, gender, taal, etniciteit, cultuur, leeftijd, politieke overtuigingen, seksuele oriëntatie, godsdienst, etc.
- De tolk voert uitsluitend opdrachten uit waarvoor hij competent en bevoegd is.
- De tolk geeft desgevraagd een vertaling à vue.
 - *Voorbeeld 1: een politieagent vraagt na afloop van het politieverhoor aan de tolk om de schriftelijke vastlegging van dat verhoor (à vue) te vertalen voor de anderstalige verdachte;*
 - *Voorbeeld 2: de rechter vraagt tijdens een strafzitting aan de tolk om de inhoud van een appbericht in een vreemde taal à vue naar het Nederlands te vertalen.*

- De tolk staakt de opdracht indien hij de kwaliteit van zijn prestatie niet (langer) kan garanderen, ook wanneer dit het gevolg is van de werkomstandigheden.
- De tolk komt afspraken tijdig na, en voorkomt dat hij deze zonder geldige reden en ontijdig annuleert.
- Voor zover dat in zijn macht ligt, zorgt de tolk ervoor dat bij een tolkdienst op locatie wordt voldaan aan de randvoorwaarden voor een ongestoorde dienstverlening. Hij verzoekt de opdrachtgever zo nodig om passende maatregelen te treffen, bijvoorbeeld zodat de tolk en de betrokkenen elkaar goed kunnen zien en verstaan.
- Voor zover dat in zijn macht ligt, zorgt de tolk ervoor dat bij een tolkdienst op afstand wordt voldaan aan de randvoorwaarden voor een ongestoorde dienstverlening:
 - de tolk heeft de juiste apparatuur voor een ongestoorde audio(visuele) verbinding;
 - de tolk heeft een goede en veilige internetverbinding;
 - de tolk heeft de juiste software die up-to-date is;
 - de tolk zorgt dat omgevingsgeluiden tot een minimum worden beperkt en voorkomt dat hij tijdens de tolkdienst wordt gestoord.
- Als de tolk de tolkdienst op afstand door technische problemen niet voldoende (goed) kan uitvoeren, dan meldt de tolk dit onmiddellijk aan partijen.
- De tolk bereidt elke opdracht zo goed als mogelijk voor op basis van de informatie die de opdrachtgever heeft verstrekt.
 - *Toelichting: het is wenselijk dat de tolk voorafgaand aan de tolkdienst beschikbare relevante informatie ontvangt van de opdrachtgever. In de ideale situatie houdt de opdrachtgever met de tolk een voorbespreking om de tolk nader te informeren over de opdracht. Die voorbespreking is mede bedoeld voor het maken van werkafspraken, bijvoorbeeld over de tolkmodus (consecutief/simultaan), de positionering in de ruimte, de gemoedstoestand van de anderstalige, de kerngegevens van een dossier, de ondervragingstechniek, de algemene werkwijze van de opdrachtgever enz. Verder kunnen de tolk en de opdrachtgever afspraken maken of tactieken bespreken indien zich bepaald (extreem) gedrag voordoet tijdens de opdracht.*
- De tolk introduceert zich bij aanvang van de tolkdienst en legt kort (in beide talen) zijn werkwijze als tolk uit:
 - Ik ben de tolk in de talencombinatie X
 - Ik heb de plicht alles te tolken wat partijen voor wie ik tolk zeggen
 - Ik heb een geheimhoudingsplicht
 - Ik ben onpartijdig
 - Ik tolk in de ik-vorm. Ik verzoek u elkaar rechtstreeks aan te spreken.
- De tolk start steeds met deze introductie, ook wanneer de tolk herhaaldelijk bij dezelfde opdrachtgever of voor dezelfde anderstalige tolkt.
- De tolk respecteert het recht van partijen om hem te weigeren als tolk.
- De tolk meldt het wanneer dialecten niet adequaat getolkt kunnen worden.

- De tolk tolkt in de ik-vorm (1^e persoon) om de communicatie tussen de betrokkenen te bevorderen en wijst de betrokkenen erop dat ze elkaar rechtstreeks dienen aan te spreken. De tolk verwijst naar zichzelf in de derde persoon als “de tolk” om verwarring te voorkomen.
 - *Voorbeeld: niet “Ik heb een vraag”, maar: “De tolk heeft een vraag.” En niet: “Ik heb het niet begrepen”, maar: “De tolk heeft het niet begrepen.”*
- De tolk erkent en verbetert fouten in de vertolking, zodra hij of een van de betrokkenen die opmerkt.
- De tolk is niet verplicht om de eigen persoonlijke gegevens te delen met de anderstalige betrokkene.
- De tolk stelt zich collegiaal op ten opzichte van andere tolken.
- De tolk licht betrokkenen in wanneer het hem onmogelijk wordt gemaakt om de Gedragscode te respecteren.
- De tolk respecteert de werkafspraken die met hem zijn gemaakt.
- De tolk verleent bij klachten zijn medewerking aan de klachtenprocedure als bedoeld in artikel 16 van de Wbtv.
- De tolk staat open voor gevraagde en ongevraagde constructieve feedback met betrekking tot de opdracht.

Bijlage IV

Voorgestelde tekst herziene Gedragscode vertalers inclusief toelichting

Inhoudsopgave

Voorwoord	1
Gedragcode voor vertalers in het kader van de Wet beëdigde tolken en vertalers	3
A. Integriteit, onafhankelijkheid en onpartijdigheid	3
B. Vertrouwelijkheid	3
C. Volledigheid	3
D. Transparantie	3
E. Professionaliteit	3
Toelichting	4
A. Integriteit, onafhankelijkheid en onpartijdigheid	4
B. Vertrouwelijkheid	4
C. Volledigheid	5
D. Transparantie	5
E. Professionaliteit	5

Voorwoord

In 2009 trad de Wet beëdigde tolken en vertalers (Wbtv) in werking. Met deze wet is in Nederland een Register voor beëdigde tolken en vertalers (het Rbtv) geïntroduceerd. De Wbtv en het Rbtv bieden waarborgen ten aanzien van de kwaliteit van in het Rbtv ingeschreven beëdigde tolken en vertalers. Overheidsorganisaties op het terrein van het strafrecht en het vreemdelingenrecht hebben een afnameplicht uit het Rbtv.

In 2009 trad ook de Gedragcode voor tolken en vertalers in het kader van de Wbtv in werking (Stcrt. 2009, nr. 15358). Deze Gedragcode was bedoeld als richtlijn voor beëdigde tolken en vertalers in hun dagelijks werk. In die Gedragcode werden waarden en normen vastgelegd die in die periode belangrijk werden gevonden bij het tolken en het vertalen.

Sinds 2009 is er veel veranderd in de wereld van de tolken en vertalers:

- het Rbtv is in juli 2020 voor tolken uitgebreid met een tweede niveau (taalvaardigheidsniveau B2);
- technische ontwikkelingen hebben onder meer bijgedragen aan een toename van tolkdiensten op afstand en andere manieren om gegevens over te dragen;
- door ontwikkelingen op het gebied van social media wordt meer informatie met en over elkaar gedeeld. Tegelijkertijd is er in de maatschappij meer behoefte aan veiligheid en bescherming van persoonsgegevens, ook onder tolken en vertalers.

Deze ontwikkelingen sinds 2009 hebben aanleiding gegeven de Gedragcode in 2021 te evalueren. In die evaluatie zijn onder meer (brancheverenigingen van) tolken, vertalers, afnemers, intermediairs en opleiders van tolken en vertalers betrokken. Hun reacties hebben ertoe geleid de Gedragcode te herzien en bij de tijd te brengen.

In plaats van één overkoepelende Gedragscode voor tolken én vertalers zijn er nu twee codes: een Gedragscode voor tolken en een Gedragscode voor vertalers. Beide Gedragscodes hebben een eigen toelichting. Die toelichtingen zijn belangrijk om de Gedragscodes volledig te kunnen begrijpen en op de juiste manier te kunnen toepassen. Ter verduidelijking wordt daarin soms een praktijkvoorbeeld beschreven.

De Gedragscode hierna is bedoeld voor de vertaler. Bij zijn beëdiging zweert of belooft de vertaler dat hij zich bij het uitoefenen van de vertaalwerkzaamheden zal gedragen zoals van een beëdigde vertaler mag worden verwacht. Dit staat in artikel 14 van de Wbtv. De Gedragscode vormt een richtlijn voor dat gedrag. De vertaler en de direct betrokkenen bij een vertaalopdracht weten dankzij de Gedragscode wat wel en niet van de vertaler mag worden verwacht. De Klachtencommissie Wbtv gebruikt de Gedragscode als leidraad bij de advisering over klachten als bedoeld in artikel 16 van de Wbtv.

De vertaler leeft de Gedragscode na, ook bij druk van buitenaf om hiervan af te wijken. In specifieke situaties zijn er soms afwijkende gedragsregels. De vertaler beoordeelt in die situaties of het eigen handelen in overeenstemming is met de Gedragscode.

De Gedragscode richt zich tot de vertaler. Om zijn werkzaamheden goed te (kunnen) verrichten is de vertaler ook afhankelijk van externe factoren. Anderen, zoals opdrachtgevers en intermediairs, kunnen bijdragen aan betere werkomstandigheden. Bijvoorbeeld door aan de vertaler vooraf voldoende informatie te geven. Op basis van die informatie kijkt de vertaler of hij geschikt is voor de opdracht en bereidt hij zich daarop voor. Ook duidelijke afspraken tussen de vertaler en de opdrachtgever dragen eraan bij dat verwachtingen worden waargemaakt.

De opstellers hebben gestreefd naar een genderinclusieve tekst van de Gedragscode. De Gedragscode is immers bedoeld voor alle vertalers, ongeacht hun gender. Ten behoeve van de leesbaarheid wordt de vertaler hierna telkens aangeduid als "hij". Dit is overeenkomstig de grammaticale regels.

Gedragcode voor vertalers in het kader van de Wet beëdigde tolken en vertalers

Ik, de vertaler, accepteer dat ik bij het uitoefenen van mijn beroep, altijd naar eer en geweten de best mogelijke dienst verleen. Daarbij houd ik mij aan **vijf kernwaarden**:

- A. Integriteit, onafhankelijkheid en onpartijdigheid
- B. Vertrouwelijkheid
- C. Volledigheid
- D. Transparantie
- E. Professionaliteit

A. INTEGRITEIT, ONAFHANKELIJKHEID EN ONPARTIJDIGHEID

Ik ben integer. Ik stel mij onafhankelijk, onpartijdig en objectief op, zowel vóór, tijdens als na de opdracht. Ik negeer eigen vooroordelen en voorkeuren bij de werkzaamheden en ik stel ieder mogelijk eigen belang terzijde. Ik zorg dat elke (schijn van) vooringenomenheid wordt voorkomen. Ik laat mijn werkzaamheden niet beïnvloeden door druk van buitenaf en voer mijn werkzaamheden uit zonder vrees.

B. VERTROUWELIJKHEID

Ik houd mij aan de geheimhoudingsplicht. Ik ga uiterst zorgvuldig om met alle informatie waarover ik in de uitoefening van mijn beroep beschik.

C. VOLLEDIGHEID

Ik vertaal volledig en getrouw, alles wat geschreven staat, zonder iets toe te voegen, weg te laten of te wijzigen.

D. TRANSPARANTIE

Ik verleen de partijen inzicht in alles wat ik doe met betrekking tot de opdracht.

E. PROFESSIONALITEIT

Ik gedraag mij altijd professioneel. Ik behandel de betrokkenen met respect. Voor zover dat in mijn macht ligt, ben ik verantwoordelijk voor de kwaliteit van mijn prestatie. Ik verbind mij ertoe mijn kennis en deskundigheid permanent te onderhouden.

Toelichting

A. INTEGRITEIT, ONAFHANKELIJKHEID EN ONPARTIJDIGHEID

- De vertaler uit geen persoonlijke opinies, voorkeuren, interpretaties of gevoelens.
- De vertaler brengt zijn opdrachtgever onmiddellijk op de hoogte van een professioneel of persoonlijk belang (of de schijn daarvan), dat (die) de eigen integriteit, onafhankelijkheid of onpartijdigheid in het gedrang brengt.
- De vertaler houdt zich strikt aan de opdracht en verstrekt geen andere informatie buiten het vertalen van de opdracht die de eigen integriteit, onafhankelijkheid of onpartijdigheid in het gedrang brengt, noch op eigen initiatief, noch op verzoek van een partij.
- De vertaler informeert de betrokkenen wanneer zijn integriteit, onafhankelijkheid of onpartijdigheid in het gedrang komt en dit de opdracht mogelijk negatief beïnvloedt. De vertaler wijst een opdracht af of staakt een opdracht wanneer de eigen integriteit, onafhankelijkheid of onpartijdigheid niet gewaarborgd kan worden.
- De vertaler maakt geen misbruik van zijn positie. De vertaler aanvaardt geen giften of tegenprestaties van de partijen.
- Bij gebruik van social media moet de vertaler zich bewust zijn van de houding die de vertaler in het openbaar dient uit te stralen. Hij voorkomt dat zijn bijdragen zijn integriteit aantasten.

B. VERTROUWELIJKHEID

- De beëdigd vertaler heeft een geheimhoudingsplicht. Hij krijgt bij het voorbereiden en uitvoeren van een opdracht informatie. Als de vertaler weet of vermoedt dat het om vertrouwelijke informatie gaat, mag hij deze informatie met niemand delen, tenzij de wet hem dit voorschrijft of uit de vertaalopdracht blijkt dat hij dat niet anders kan (artikel 32 Wbtv).
 - *Toelichting: in sommige situaties moet de vertaler zijn geheimhoudingsplicht doorbreken. Dat kan bijvoorbeeld aan de orde zijn als de vertaler in een strafzaak als getuige wordt gehoord door een rechter(-commissaris). Maar soms blijft zelfs dan geheimhouding het uitgangspunt. Dat zal bijvoorbeeld het geval zijn wanneer de vragen die aan de vertaler als getuige worden gesteld, betrekking hebben op wat er vertrouwelijk is gecommuniceerd tussen een anderstalige verdachte en zijn raadsman. Deze raadsman is een zogenaamde geheimhouder en hoeft die geheimhouding niet te doorbreken. Dat heet verschoningsrecht. De vertaler heeft in dat geval een van de raadsman afgeleid verschoningsrecht (zie in dit verband ook artikel 11a, eerste lid, laatste volzin, Advocatenwet).*
- De vertaler vernietigt na afloop van de opdracht vertrouwelijke gegevens, volgens de afspraken die daarover zijn gemaakt.

- Als een derde bij de vertaling betrokken moet worden, wordt de geheimhoudingsplicht van de vertaler door hem doorgegeven aan deze derde.

C. VOLLEDIGHEID

- De vertaler streeft er steeds naar aan de hoogste kwaliteitsnormen te voldoen, met name wat betreft de inhoudelijke getrouwheid aan de brontekst, het gebruik van het juiste taalregister en het gebruik van de gewenste lay-out.

D. TRANSPARANTIE

- De vertaler zal het altijd melden wanneer hij een fout detecteert, uitleg geeft, of moeilijkheden ondervindt bij het vertalen. Dit doet de vertaler door duidelijk te vermelden dat het een opmerking van de vertaler betreft: [*sic: de vert.*].

E. PROFESSIONALITEIT

- De vertaler behandelt alle partijen met respect, ongeacht nationaliteit, gender, taal, etniciteit, cultuur, leeftijd, politieke overtuigingen, seksuele oriëntatie, godsdienst, etc.
- De vertaler voert uitsluitend opdrachten uit waarvoor hij competent en bevoegd is.
- De vertaler komt afspraken tijdig na, en voorkomt dat hij deze zonder geldige reden of ontijdig annuleert.
- De vertaler overlegt met de opdrachtgever over de te volgen procedure bij ernstige fouten en/of dubbelzinnigheden in de brontekst voor zover hij dit noodzakelijk acht voor het op verantwoorde wijze uitoefenen van zijn beroep.
- Voor zover dat in zijn macht ligt, zorgt de vertaler dat bij een vertaalopdracht wordt voldaan aan de randvoorwaarden voor een veilige, effectieve dienstverlening :
 - de vertaler beschikt over de juiste apparatuur;
 - de vertaler heeft een goede en veilige internetverbinding;
 - de vertaler heeft de juiste software die up-to-date is.
- De vertaler bereidt elke opdracht zo goed als mogelijk voor op basis van de informatie die de opdrachtgever heeft verstrekt. De vertaler vraagt indien nodig tijdig om aanvullende informatie om de vertaalopdracht naar behoren te kunnen verrichten.
- De vertaler stelt zich collegiaal op ten opzichte van andere vertalers.
- De vertaler licht betrokkenen in wanneer het hem onmogelijk wordt gemaakt om de Gedragscode te respecteren.
- De vertaler respecteert de werkafspraken die met hem zijn gemaakt.

- De vertaler is verantwoordelijk voor (het gebruik van) de eigen handtekening. De vertaler stelt (elektronische) handtekeningen en stempels niet ter beschikking aan anderen.
- De vertaler verleent bij klachten zijn medewerking aan de klachtenprocedure als bedoeld in artikel 16 van de Wbtv.
- De vertaler staat open voor gevraagde en ongevraagde constructieve feedback met betrekking tot de opdracht.